

Psikososyal Destek

- Psikososyal destek tanımlanması, uygulama örneklerinin paylaşılması,
- Psikososyal destek müdahalesinin temel prensiplerinin anlaşılması,

Kelime anlamıyla ; birbirini sürekli etkileyen psikolojik ve sosyal etkilerin hareketli ilişkisi, anlamına gelir.

(Inter-Agency Guiding Principles, 2005)

PSİKOLOJİK

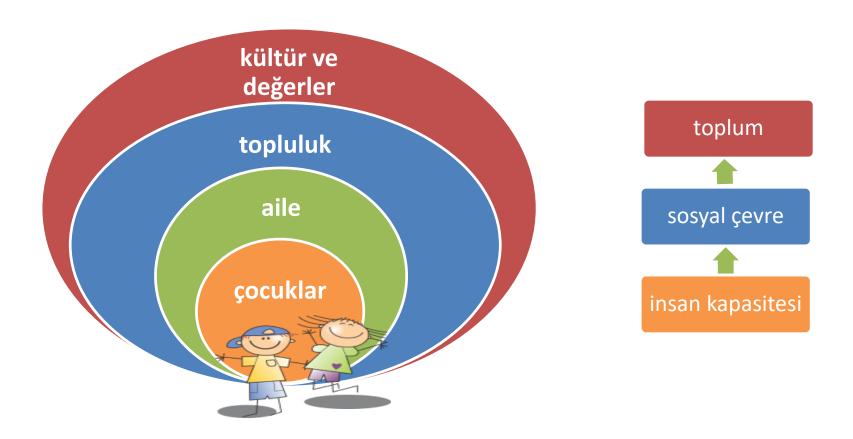
- zihin
- düşünceler
- duygular
  - hisler
- davranışlar

SOSYAL

- diğer insanlarla olan etkileşim ve ilişki
  - çevre
  - kültür ve gelenekler
    - görev ve roller

Psikososyal Etkililik Alanları

Psikososyal Müdahaleler

- Afet sonrası ortaya çıkabilecek psikolojik uyumsuzlukların/ bozuklukların önlenmesi,
- Aile ve toplum düzeyinde ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi,
- Etkilenenlerin 'normal' ya da yeni yaşamlarına geri dönmesi sürecinde birey, aile ve toplumun kendi kapasitelerini fark etmeleri ve güçlenmeleri ayrıca ileride ortaya çıkabilecek afetlerle başa çıkmaları amacıyla afet döngüsünün her aşamasında düzenlenen çok disiplinli hizmetler bütününe afetlerde psikososyal hizmetler denir.

(Reyes, 2006a; Reyes ve Elhai, 2004; Seynaeve, 2001; Türk Kızılayı, 2008).

Psikososyal Müdahale Modeli

Önerilen Müdahaleler

Krizlerin nüfus üzerindeki etkisi

Kaynak: Bu şema, IASC Kılavuzu'nda (2007) acil durumlarda akıl sağlığı ve psikososyal destek için sunulan müdahale piramidinden uyarlanmıştır.

PSİKOSOSYAL DESTEK NE DEĞİLDİR?

- Sadece tek başına psikolojik ya da psikiyatrik tedavi değildir.
- Ruhsal bozukluklar ya da ciddi fiziksel rahatsızlıklar konusunda bir danışmanlık ya da terapi değildir. Bu çalışmalar psikososyalin alt faaliyet alanlarından biridir.

Psikososyal Destek Programlarına İlişkin Çerçeve

PSİKOSOSYAL DESTEK	Psikolojik İlk Yardım	Nüfusun birey, aile, topluluk ve toplum düzeyindeki ihtiyaç, sorun, kaynak ve kapasitelerinin değerlendirilmesi İç kaynakları ve kapasiteyi güçlendirerek, birey, aile, topluluk ve toplum düzeyinde ihtiyaç ve sorunlara hitap edecek, sürdürülebilir bir sonuca yönelik hedefler içeren bir program modelinin tasarlanması
	Toplumu Harekete Geçirme	Kendi kendilerine yetebilmeleri için bireylerin, ailelerin ve toplulukların güçlendirilmesi Bakıma muhtaç herkesin, bireysel ve kurumsal bakım ihtiyacının karşılanması Bireylerin içinde bulundukları koşullar, kültür ve sahip oldukları yeterlilikler kapsamında, program hedeflerinin yerine getirilmesine yönelik bir müdahale stratejisinin geliştirilmesi
	Ön Saf Çalışanlarına Destek	Ulusal bir yardım ekibine, müdahalelerin uygulanması için gereken beceriler konusunda eğitim verilmesi Ekibin denetlenmesi ve üst düzey uzman ekip üyeleri, personel ve/veya eşit düzeydeki akran ağları aracılığıyla devamlı gözetim ve eğitim sağlanması

Psikososyal Müdahale Sürecinde Yürütülen Çalışmalar

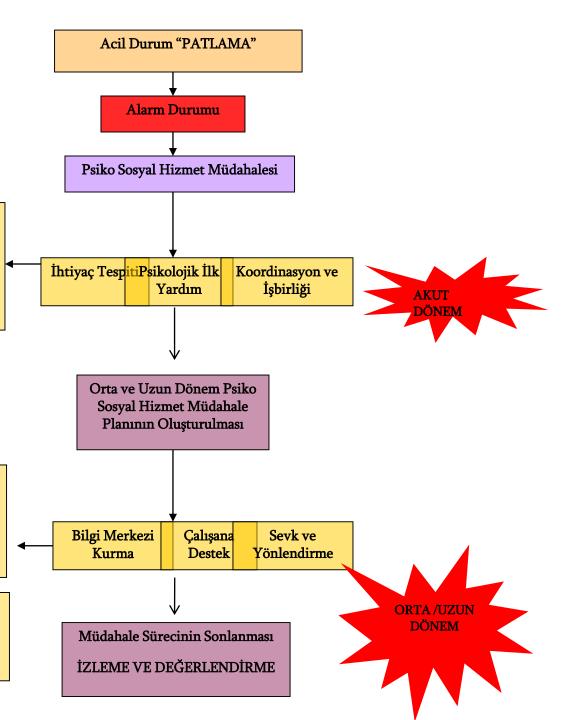
- 1.İhtiyaç ve Kaynak Değerlendirmesi
- 2.Psikolojik İlk Yardım
- 3.Koordinasyon ve İşbirliği
- 4. Toplumu Harekete Geçirme
- 5. Sevk Etme ve Yönlendirme
- 6.Sürdürülebilir- Uzun Dönem Çalışmaların/Projelerin
- Planlaması
- 7. Bilgi Merkezi Oluşturma
- 8.Çalışana Destek
- 9.Eğitim
- 10. İzleme ve Değerlendirme

Örnek

İlgi Hastanesi, Kolan Hastanesi, Bakırköy Eğt. ve Araştırma Has, Bağcılar Devlet Hastanesi Yenibosna Adli Tıp Kurumu (İlk gece bu kurumlarda yerinde tespit yapılmıştır. Yaralıların sevk edildikleri diğer hastanelerin bilgisi alınarak olaydan etkilenen tüm bireylere ulaşılmıştır.

Bölgede "Psikososyal Destek Merkezi" kurulması, psikiyatrik desteğe ihtiyaç duyan müracaatçı grubunun ilgili hastaneler sevk edilmesi, acil durum sonrası alanda çalışan emniyet mensupları, sağlık personellerine yönelik psikolojik destek çalışmaları.

Okullara yönelik çalışmalar Toplum Liderleri ve Gönüllülerle yapılan çalışmalar, eğitimler, diğer kurumlarla ortaklaşa projeler vb.

PSİKOSOSYAL DESTEK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLDÜĞÜ BAZI AFETLER

- √1999 Marmara Depremleri
- **√2002** Afyon Depremi
- ✓2003 Irak/Silopi İnsani Yardım Operasyonu
- ✓2003 İstanbul Bombalama Eylemi
- ✓2003 Bingöl Depremi
- ✓ 2004 Tsunami-Endonezya/ Sri Lanka
- √2005 Pakistan Depremi
- ✓2006 Batman Sel
- ✓2006 Elazığ Deprem
- ✓2007 İzmir Trafik Kazası
- √2007 Ankara/Anafartalar Bombalama Eylemi
- √2008 İstanbul/Güngören Terör Olayı
- ✓2009 Mardin Şiddet Olayı
- ✓2009 Marmara Seli
- ✓2010 Elazığ Depremi
- ✓2011 Van Depremi

Çalışma Grupları

Psikososyal destek planı oluşturma

TEŞEKKÜRLER

